

Likvidace odpadních vod

Jihlava 13. prosince 2022

Ing. Bc. Karel Lábr, Mgr. Petr Jimramovský,
MŽP, OVSS VII

Likvidace odpadních vod

Definice odpadních vod je uvedena v § 38 (1) VZ

Možnosti likvidace odpadních vod:

- **Vypouštěním do kanalizace**
  - smluvně s provozovatelem
  - s povolením k vypouštění OV se ZvlNebZL (§ 16 VZ), ZvlNZL jsou uvedeny v příloze č. 1 k VZ, §§ 14 a 15 vyhl. č. 183/2018 Sb.
- **Vypouštění do povrchových vod** - § 8 (1) c) VZ + NV 401/2015 Sb.
- **Vypouštění do vod podzemních** - § 8 (1) c) VZ + NV 57/2016 Sb.
- **Akumulace v jímce na vyvážení** – dle § 38 (8) VZ
- **Využití OV k zavlažování**

Vypouštění OV do kanalizace

- Na základě smluvního vztahu s provozovatelem či majitelem
- Při obsahu **zvláště nebezpečných závadných látek** nebo **prioritních nebezpečných závadných látek** se vydává **povolení** vodoprávního úřadu podle § 16 VZ, povolení max. na 4 roky, náležitosti povolení dle § 15 vyhl. č. 183/2018 Sb.
- k vydání povolení jsou příslušné krajské úřady,
- § 38 odst. 10 až 12 se použijí **obdobně**.

- Př.: Závod zpracující elektroodpady,
• vypouštění OV ze zubních ambulancí
• bisfenol A a bisfenol S (endokrinní disruptory).

- **Pokutování** : Vypouštění OV v rozporu s § 16 VZ je naplněním skutkové podstaty § 125a odst. 1 písm. d) VZ

ZNZL a nebezpečné prioritní látky v OV

Většinou na výskyt ZNZL v OV v kanalizaci upozorňuje **provozovatel kanalizace**, neboť ZNZL se usazují v kalech, které pak nemohou být vyváženy na zemědělské pozemky. Na výskyt NZL nebo ZvNZL upozorňuje také v praxi **správce toku**.

Pozn.: specialistou na závadné látky je na OOV MŽP **Mgr. Martin Udatný, Ph.D.**,
tel. 267122142, 724040836.

Akumulace OV v jímce na vyvážení

Pravidla jsou stanovena v § 38 (8) VZ

Vypouštění odpadních vod do vod povrchových

- Pravidla jsou stanovena zejména v §§ 8, a 38 VZ, dále pak v NV 401/2015 Sb. Povolení se vydávají max. na 10 let.

Předepsané doklady k žádosti o povolení-ve vyhlášce č. 183/2018 Sb., o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu

- **Požadavky na povolení k nakládání s vodami**

- § 9 (1,2), § 38 (6) VZ
- § 3 NV 401/2015 Sb.,

- **Pokutování:**

v případě vypouštění OV bez povolení k nakl. s V dochází k naplnění skutkové podstaty § 125a odst. 1 písm. b) VZ a v rozporu s povolením dle § 125c VZ

Vypouštění OV do vod povrchových

Ministerstvo životního prostředí

**Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika**

www.mzp.cz

Znečištěný vodní tok

1 As 125/2011 – 163

- Zásada *ne bis in idem*
- Protokol o kontrole jako důkaz ve správním řízení

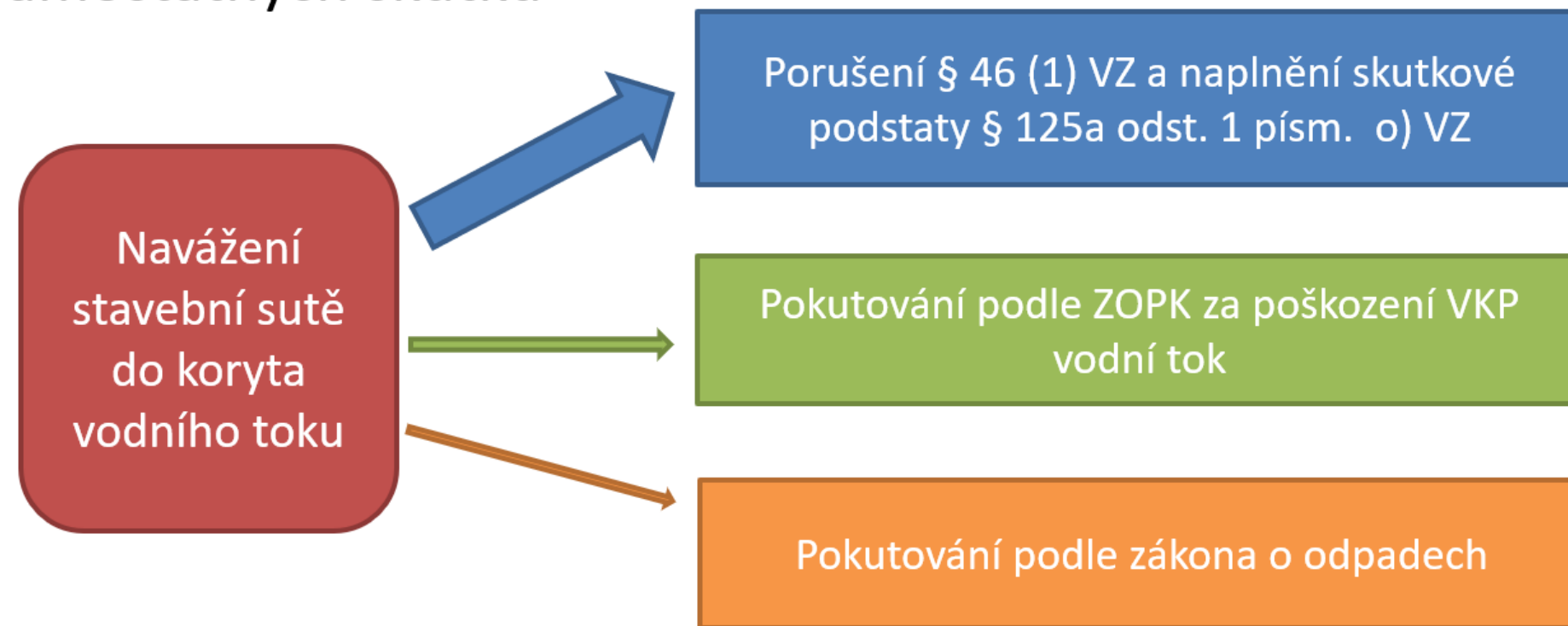
Závěry NSS

- Rozsudek ESLP Zolotochin vs. Rusko - čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě zakazuje stíhání pro druhý „trestný čin“, pokud je tento druhý trestný čin založen na totožném či v podstatných rysech **totožném skutku**
  - pojem totožný skutek je třeba vykládat tak, aby bylo jednání pachatele postižitelné pro všechny jeho následky => v opačném případě by bylo znemožněno trestat závažnější následky než ty méně závažné, již potrestané
  - k potrestání téhož jednání podle dvou skutkových podstat nestačí jejich formální existence, ale jejich rozdílnost v právně významném následku
  - aplikace této zásady nebyla v projednávaném případě na místě
- Protokol o kontrole lze použít jako kapitální důkaz
  - Správným postupem je protokol provést jako listinný důkaz (§ 53 odst. 6 SR) => nedodržení nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí, pokud má obviněný možnost se s protokolem seznámit a vyjádřit se k němu
- Úkolem znalců nemá být suplování činnosti správních orgánů při obstarávání podkladů pro rozhodnutí, znalci by měli sloužit toliko k zodpovídání svým charakterem vysoce expertních dotazů.
  - Jištěná presumpce odborné způsobilosti správního orgánu
  - Důležité je správně a konzistentně formulovat závěry SO, aby byly přezkoumatelné soudem

Jednočinný souběh přestupků

Protože došlo k různým právním následkům → existence 3 samostatných skutků

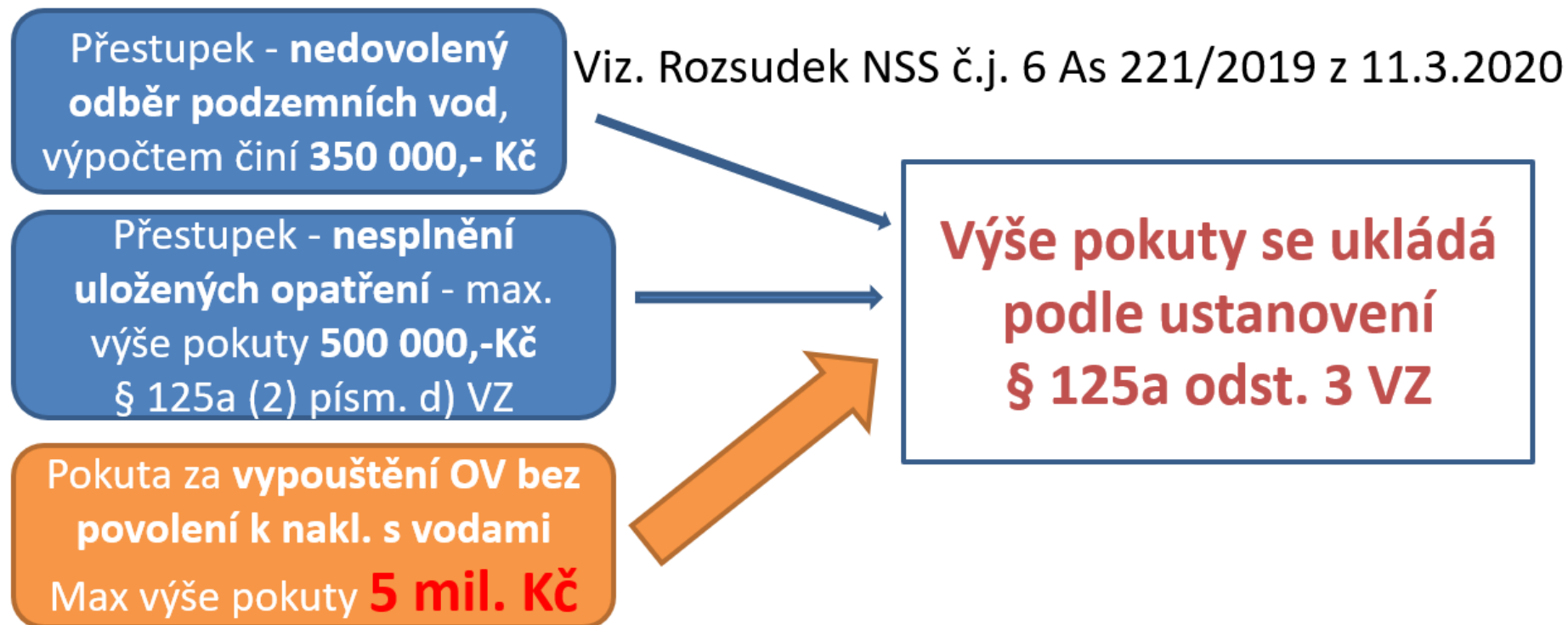
Viz. rozsudek NSS č.j. 1 As 125/2011 ze dne 11.1.2012.

Absorpce podle ustanovení § 41 PZ

- Za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží správní trest **podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný**. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek **nejzávažnější**.

6 As 221/2019 - 31

- Uplatnění absorpční zásady
- Výklad absorpční zásady u pokuty za přešupek dle § 125a odst. 1 písm. b) zákona o vodách
  - Uloženy dvě pokuty – 20.000 Kč (max. pokuta 5 mil.) za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, a 174.480 Kč (max. pokuta 10 mil.) za nepovolený odběr
  - MS zrušil žalované rozhodnutí z důvodu neaplikace absorpční zásady

Závěry NSS

- Aplikace absorpční zásady je obligatorní (§ 41 odst. 1 PZ) x kumulace trestů
  - § 40 písm. b) PZ – souběh jako přitěžující okolnost => zpřísnění trestu
- Nesprávný výklad MS – ten byl toho názoru, že pokuta vypočtená podle § 125a odst. 4 slouží jako východisko k uložení vyšší/nížší sankce
  - => nejvyšší možná sankce je však ta vypočtená, tudíž je nejprísněji trestným přestupek s horná hranicí pokuty 5 mil. Kč
  - opačný výklad by znamenal porušení zásady *nulla poena sine lege*
  - § 125a odst. 6 – polehčující okolnosti mimořádné povahy
  - vypočtená pokuta podle § 125a odst. 4 mohla v tomto případě sloužit jako „odrazový můstek“ pro pokutu finální, neboť není nejprísnější možnou sankcí

K vypouštění OV z OK

- **Zákonem č. 113/2018 Sb.** byla stanovena ve VZ povinnost mít povolení k nakládání s vodami pro vypouštění OV z OK.
- Touto novelou byl změněn v ustanovení § 38 (1 - 3) VZ charakter vod smíšených z dešťových vod a splaškových vod v jednotné kanalizaci. Při odlehčení těchto směsných vod z OK se od 1.1.2019 jedná o **vody odpadní** (do 31.12.2018 nebyly vody vypouštěné z OK do povrchových vod považovány za OV).
- Podle definice OV v **§ 38 (1) VZ** jsou **od 1.1.2019** odpadními vodami vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu) **a jejich směsi se srážkovými vodami.**
- **V § 38 (3) VZ** je nově od 1.1.2019: „Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně jednotnou kanalizací, stává se srážková voda vtokem do této kanalizace **vodou odpadní.**“
- **Negativní vymezení** vod odtékajících z OK (že se nejedná o OV) bylo z původního znění § 38 (2) VZ k 1.1.2019 vypuštěno.

Negativní vymezení povolení k nakl. s V.

- Podle ustanovení **§ 8 odst. 1 písm. c) VZ** je třeba pro vypouštění OV povolení VPÚ k nakládání s V.
- V **§ 8 (3) písm. g) VZ** pak **od 1.1.2019** nebylo povolení k vypuštění odpadních vod třeba z odlehčovacích komor, chránících stoky jednotné kanalizace před hydraulickým přetížením, do vod povrchových (výjimka).
- Z VZ byly tedy vyjmuty od povinnosti mít povolení k vypouštění OV z OK na kanalizační síti, a povolení k nakládání s vodami se vydávalo pouze pro OV vypouštěné z OK před ČOV.

§ 38 (10) VZ

- Kdo vypouští OV do vod povrchových nebo podzemních, **je povinen** v souladu s rozhodnutím vodoprávního úřadu **měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění** a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, příslušnému správci povodí a pověřenému odbornému subjektu. **Vodoprávní úřad tímto rozhodnutím stanoví místo a způsob měření objemu a znečištění vypouštěných odpadních vod** a četnost předkládání výsledků těchto měření.
- **Odběry a rozbory** ke zjištění míry znečištění vypouštěných OV mohou provádět jen odborně způsobilé osoby oprávněné k podnikání (dále jen „**oprávněná laboratoř**“).

§ 38 (10) VZ

- Při povolování vypouštění OV do vod povrchových **stanoví vodoprávní úřad nejvýše přípustné hodnoty množství a koncentrace vypouštěného znečištění (emisní limity) a objemu vypouštěných vod.** Při povolování vypouštění OV do vod povrchových je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a nejvýše přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění OV (emisní standardy) stanovenými nařízením vlády a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění OV, včetně specifikací nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování OV a podmínek jejich použití, které stanoví vláda nařízením a nejlepšími dostupnými technikami v oblasti zneškodňování OV.

Nastalé problémy

- Novela VZ (**z. 113/2018 Sb.**) neupravovala zavedení nového povolení k nakládání s vodami v přechodných ustanoveních.
- Provozovatelé OK před ČOV měli povinnost od 1.1.2019 mít platné povolení k vyp. OV z OK před ČOV a náhle se také dostali do rozporu s VZ a do pokutovatelného stavu.
- Obtížné bylo stanovit náležitosti povolení předepsané v ustanovení § 38 (6, 10) VZ a také dle NV 401/2015 Sb., zejména množství vypouštěných OV a limity znečištění vypouštěných OV, a také způsob kontroly s odběrem vzorků OV.
- Nejednalo se o vydání výjimečného povolení dle § 38 (14) VZ.
- **Komplikace** nastávaly také při **svedení OV z OK před ČOV do vypustného potrubí z ČOV.**

Zrušení povinnosti mít povolení k vypouštění OV z OK před ČOV

- Novelou VZ **zákonem č. 544/2020 Sb.** byl změněn § 8 (3) písm. g) VZ tak, že není třeba povolení k vypouštění odpadních vod ze všech odlehčovacích komor do vod povrchových.
- Tzn. že povolení k nakládání s vodami není třeba i z OK osazených před ČOV.
- **Účinnost zákona od 1.2.2021.**

Přechodné ustanovení

Podle ustanovení **čl. II. bodu 7.** přechodných ustanovení **zákona č. 544/2020 Sb.** Správní řízení, která byla zahájena podle VZ ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a nebyla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pravomocně skončena, **se dokončí** podle VZ, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Přechodná ustanovení ovšem **neřeší platnost již vydaných povolení.**

Postup po poslední novele VZ

Přijetím novely VZ **zákonem č. 544/2020 Sb.** se charakter OV v § 38 (1) VZ nemění, směs dešťových vod se splaškovými stále zůstává odpadní vodou, povolení však není třeba nově k vypouštění OV ze všech OK, neboť dle změny ustanovení § 8 (3) písm. g) VZ se již nevydává povolení k vypouštění OV ze všech OK do vod povrchových.

Postup po suché novele VZ zákonem č. 544/2020 Sb.

- Nejčastější případy k vypouštění OV z OK:
- Povolení již VPÚ vydal
Přechodná ustanovení neřeší případy již vydaných pravomocných povolení k vypouštění OV z OK před ČOV.
- **Oprávněný může požádat o zrušení povolení podle ustanovení § 12 odst. 2 VZ.**
- Jedná se však pouze o návrhovou záležitost, VPÚ nemůže povolení zrušit ex offo.
- Řízení bylo zahájeno před 1.2.2021 a nebylo ukončeno

Sdělení OL MŽP z 28.1.2021

- K novele zákonem č. 544/2020 Sb. vydal odbor legislativní MŽP **Sdělení ze dne 28.1.2021** pro KÚ Plzeňského kraje.
- Podle tohoto sdělení pro různá další vypouštění OV z kanalizace, jež nemají charakter vypouštění OV z OK, **je však povoleno k vypouštění OV nadále vyžadováno**. Pro příklad jsou zde uvedeny **přepady z dešťových zdrží** a **přepady z čerpacích stanic!**
- OL MŽP v závěru dopisu uvádí, že k jednotnému postupu VPÚ připraví OL ve spolupráci s OOV MŽP v této věci **sdělení**, které bude publikováno ve **Věstníku MŽP**.

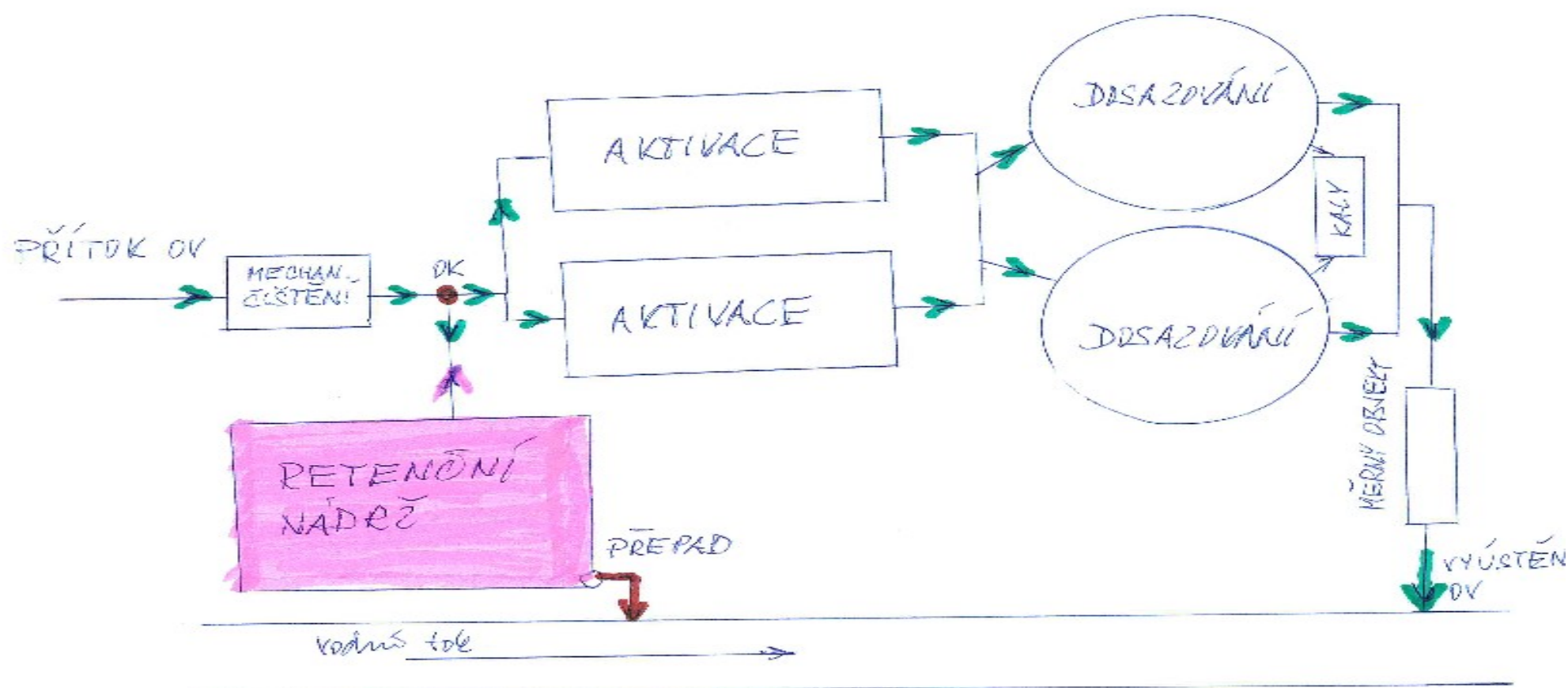

Případ: provozovatel ČOV byl pokutován za vypouštění OV z přepadu dešťové zdrže bez povolení VPÚ

Případ:

Provozovatel ČOV byl pokutován za vypouštění OV v povinném období z přepadu retenční nádrže

Vypouštění OV z přepadu retenční nádrže

- existence **Sdělení OL + OOV MŽP ve Věstníku MŽP č. 3/2021.**
- **výkladem MZe č. 83 k zákonu o VaK:**
- K vypouštění OV z přepadů **retenčních nádrží** (dřívější označování **dešťové zdrže**) je třeba pohlížet jako k vypouštění OV z OK před ČOV.

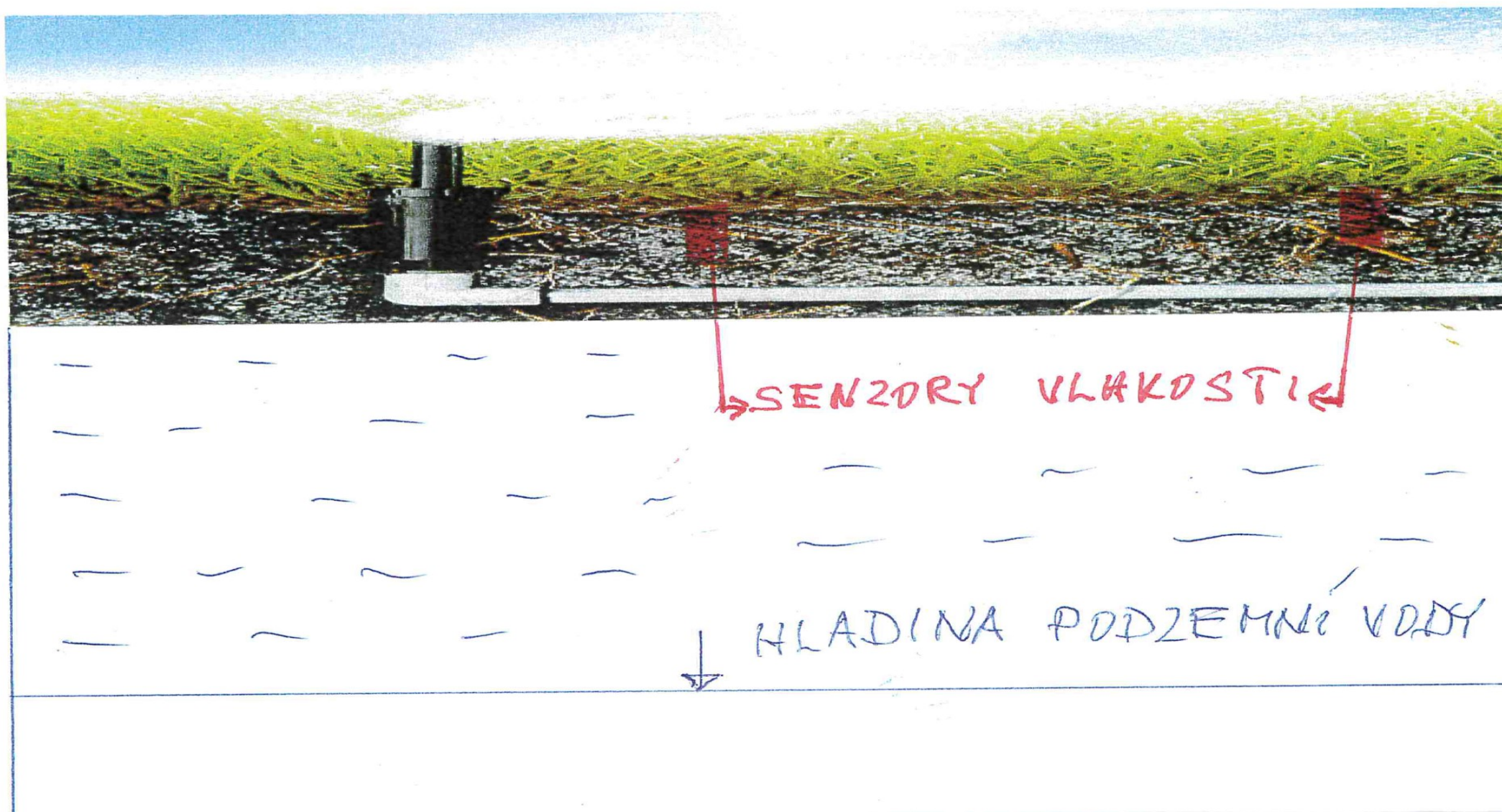
Vypouštění odpadních vod do vod podzemních

- Povolení dle § 8 (1) písm. c) VZ + NV č. 57/2016 Sb.
- VZ závlahy přímo neřeší
- Prováděcí předpis k závlahám není
- Je vypracován metodický pokyn

K zavlažování odpadními vodami jedná se o vypouštění OV do vod podzemních?

Závlahy odpadními vodami

- **Nařízení č. 2020/741** Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 25.5.2020 o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody. Účinné od 26.6.2024.
- **Nařízení EP a Rady je přímo účinné**, takže nevzniká povinnost vypracovat jeho transpozici do vnitrostátních právních předpisů.
- Opakované využití vody zmiňuje **Směrnice** Evr. parlamentu a Rady 2000/60/ES a
- **Směrnice** Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod vyžaduje, aby vyčištěné OV, kdykoliv je to vhodné, byly znovu použity.

Normy k využití odpadních vod

- Byla zahájena příprava normy **ČSN 75 6780** Využití šedých a srážkových vod v budovách a na přilehlých pozemcích.
- V listopadu 2018 byl vydán návrh **evropské normy EN 16941-2** označený jako FprEN 16941-2 On-site non-potable water systems – Part 2: Systems for the use of treated greywater (Zařízení pro využití nepitné vody na místě–Část 2:Zařízení pro využití upravených šedých vod),
- V konečném návrhu 2. části normy EN 16941-2 se však vyskytovaly chyby, a proto se stále čeká na vydání konečného znění normy, která by měla být přijata do soustavy ČSN. Norma bude platit pro projektování, dimenzování, instalaci, označování, uvádění do provozu a údržbu zařízení pro využití šedých vod.
- Na přípravě normy **ČSN 75 6780** Využití šedých a srážkových vod v budovách a na přilehlých pozemcích, jež se připravovala v technické normalizační komisi TNK 95 Kanalizace, byly práce **pozastaveny**.

Ministerstvo životního prostředí

**Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika**

www.mzp.cz

Děkujeme za pozornost.

Ing. Bc. Karel Lábr, Mgr. Petr
Jimramovský,
MŽP, OVSS VII

